

одягають подаровані вишиванки, танцюють українські танці та куштують українські страви. У приватних бесідах активно виявляють зацікавленість життям в Україні, хоча до війни багато хто не уявляв навіть її розташування на карті. Так, у містечку Нейлзі (Бристоль) українці, що виїхали через війну, разом із волонтером-українкою та членами української діаспори до Дня вишиванки організували показ українського народного одягу. Було продемонстровано понад 100 одиниць одягу різних часів та регіонів України. Показ супроводжував коментар про історію та традиції українців та демонстрація портретів Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки та ін. Українська діаспора показала унікальні вишиванки, зокрема й столітньої давнини, які були зібрані за останні 30 років під час експедицій в села України. Показ мав великий успіх, і англійці запропонували провести його і в інших містах. У листопаді 2023 буде проведено вже третій такий показ [10].

Увесь прогресивний світ став на захист України, щоденно надає неоціненну допомогу українському народові. Цілком зрозуміло, що будь-яка антилюдська ідея, без сумніву, ні за яких обставин не буде втілена. Україна перемаже! Український народ нездоланний!

ЛІТЕРАТУРА

1. <https://www.daad-ukraine.org/uk/>
2. <https://www.uni-regensburg.de/bayhost/english-1/bayhost/ukraine/koordinationsstelle-ukraine/koordinaciinii-ofis-v-ukrajini/index.html>
3. <https://laruhelptukraine.com/uk/info/majbutnye-navchannya-dlya-ditej-bizhencziv-shho-perebuvaют-u-nimechchini/>
4. <https://osvita.in.net/abroad/131>
5. <https://mon.gov.ua/ua/news/vidbulasya-mizhnarodna-osvitnya-konferenciya-ukrayinsko-nimecki-rozmovi-pro-osvitu>
6. <https://www.ukr.uni-jena.de/conference?fbclid=IwAR08pOfwnYrTG3p1EVC8i81N9kcKxraQQphzdNo1raM09lhjO8TazFHNVm>
7. <https://suspilne.media/304982-ukraina-stala-neoficijnim-pocesnim-gostem-na-frankfurtskomu-knizkovomu-armarku-2022/>
8. <https://www.dw.com/uk/chomu-dedali-bilshe-nimtsiv-vyvchajut-ukrainsku-movu/a-61683916>
9. <https://www.impingtoninternational.org.uk/>
10. <https://www.bbc.co.uk/news/uk-england-wiltshire-65637612>

ОБНОВЛЕННЯ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ВИКЛАДАЧА-МОВНИКА ВЗО В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Златів Л. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри стилістики та культури української мови
Рівненського державного гуманітарного університету*

На тлі сучасних викликів (домінування дистанційної форми навчання, відсутності якісного інтернетного зв'язку, невідповідності учасників освітнього процесу до широкого впровадження інтернетних інструментів навчання, психологічного стану викладачів і здобувачів вищої освіти в умовах повномасштабного військового вторгнення) особливої ваги набуває здатність учасників освітнього процесу адаптовуватись до нових умов, що постійно змінюються, швидко опановувати нові способи та форми взаємодії, інтернетні інструменти для навчання, оновлювати дидактичний інструментарій, добиваючись очікуваних результатів навчання.

Основою методики навчання мови є лінгводидактичний інструментарій. Поняття «лінгводидактичний інструментарій сучасного вчителя» ґрунтовно досліджує у своїх працях І. Кучеренко [2]. Відштовхуючись від її дефініції та врахувавши специфіку мовної підготовки майбутнього вчителя-філолога, а також наукові засади сучасної лінгводидактики вищої школи, ми визначили поняття *лінгводидактичний інструментарій викладача-мовника* так: «це комунікативно-діяльнісна основа освітнього процесу, чітко визначена і спеціально спроектована, гнучка і відкрита технологійна система форм, методів, прийомів та засобів навчання, зокрема інтернетних інструментів, що визначається змістом, метою й цілями навчання, спрямовується та впроваджується задля досягнення наперед запланованих програмних результатів навчання» [1, с. 78].

На сьогоднішній день у вищій школі освітній процес здійснюється традиційно у таких організаційних формах: лекції, практичні, семінарські та лабораторні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, контрольні заходи. Обґрунтуємо способи їх оновлення з метою підвищення ефективності в умовах викликів сьогодення (на прикладі дисциплін методичного спрямування).

В умовах змішаного вивчення методичних дисциплін (синхронного чи асинхронного) можна практикувати різні види лекцій, як-от: інформативна, проблемна, проблемно-моделювальна, лекція із заздалегідь запланованими помилками, лекція-конференція, лекція-пресконференція, лекція-бесіда, лекція-диспут, відеолекція, лекція-візуалізація, лекція-трансформація, бінарна лекція та ін. Важливо, щоб виклад матеріалу лекції супроводжувався створенням проблемних ситуацій, постановкою проблемних запитань, моделюванням структури лекції, формулюванням блоку запитань із теми, складанням опорного конспекту або фреймової структури, обміном думками, демонструванням наочного матеріалу, відеофрагментів та/або спеціально створеною презентацією.

Шляхи оновлення практичних занять можуть бути такими:

1. Застосовування проблемного підходу під час обговорення ключових питань теми.
2. Виконання практичних завдань аналітичного, порівняльного та проблемного характеру.
3. Залучення здобувачів вищої освіти до аналізу педагогічних ситуацій та участі в рольових іграх на занятті.

4. Формування у студентів умінь здійснювати аналітичний огляд наукової й методичної літератури з теми, що вивчається, та лінгводидактичний аналіз освітнього контенту.

5. Формування у здобувачів вищої філологічної освіти вмінь робити обґрунтовані методичні коментарі щодо застосування форм, методів, прийомів, засобів на уроці мови.

6. Формування у майбутніх вчителів-словесників умінь створювати моделі уроків мови або трансформувати авторські розробки уроків у фреймові структури.

На нашу думку, оновлення в сучасних реаліях потребують і форми проведення семінарів. Опіраючись на власний досвід, найбільш ефективними вважаємо такі: семінар у формі наукової онлайн-конференції; семінар – круглий стіл; семінар у формі захисту короткострокових групових проєктів.

Під час лабораторних занять із методики мови студентів варто занурити у спостереження за шкільним освітнім процесом зі всіма його атрибутами. Тому в контексті оновлення рекомендуємо зацентувати увагу на ґрунтовному аналізі нормативних документів (програм, підручників, посібників), відеоуроків учителів і студентів-практикантів, порівняльному аналізі різних уроків на одну тему, розігруванні фрагментів уроків із їх подальшим методичним коментарем, перевірці й оцінюванні учнівських творчих робіт тощо.

Серед ефективних видів самостійної роботи в умовах дистанційного навчання, які зводять до мінімуму запозичення інформації з інтернету, можемо виділити такі:

1. Лінгводидактичний аналіз навчальних текстів, що включає визначення навчальних, розвивальних і виховних функцій тексту, його дидактичного потенціалу; визначення мети й змісту навчання на основі тексту, упорядкування процесу роботи з текстом як дидактичним матеріалом, поділ цієї роботи на етапи й операції; прогнозування очікуваних результатів учнівської репродуктивної та творчої діяльності на основі тексту. Ідея лінгводидактичного аналізу навчального тексту належить науковиці А. В. Нікітіній [3].

2. Трансформування тексту у модель, схему або фреймову структуру: укладання таблиці за опрацьованим матеріалом; моделювання фреймової структури за матеріалами лекції, побаченого уроку чи самостійно опрацьованого текстового матеріалу (зокрема з елементами порівняльного аналізу); моделювання шкільної документації; створення презентацій.

3. Створення власних висловлювань на актуальні теми: розгортання тез, написання есе.

4. Оцінювання й редагування текстів (учнівських творів і переказів); створення системи вправ і завдань на виправлення різноманітних помилок (із методичним коментарем до них).

5. Підготовка та захист колективних проєктів професійної тематики, що включають підготовку реферативних повідомлень та оформлення їх у вигляді колективної наукової праці, розробку мультимедійної презентації проєкту та виготовлення наочних посібників (словників, буклетів, посібників тощо).

Для ефективної організації дистанційного навчання викладач, у першу чергу, має обрати робочий простір, який дає змогу планувати, проектувати освітню діяльність, зберігати необхідні ресурси, контролювати успішність здобувачів вищої освіти. Опираючись на власний досвід, можемо констатувати таке: найбільш доступними, простими у користуванні та ефективними у навчанні методично зорієнтованих дисциплін виявились такі навчальні платформи та їх інструментарій: для створення віртуальних класів (Google Classroom, Moodle); для проведення відеоконференцій (Google Meet, Zoom, Skype, Viber); для створення інтерактивних мультимедійних вправ і завдань (сервіси Padlet, Jamboard від Google, Whiteboard у Zoom, Miro, Canva); для оцінювання навчальних досягнень (сервіси для створення та проведення тестів Всеосвіта, Google Forms, Classtime).

ЛІТЕРАТУРА

1. Златів Л. М. Шляхи модернізації лінгводидактичного інструментарію викладач-мовника ВЗО в умовах сучасних викликів. *Нова педагогічна думка: науково-методичний журнал*. Рівне: РОШПО, 2023. № 2 (114). С. 76–83.
2. Кучеренко І. А. Методи мотивації і цілевизначення – як важливі складники успішного процесу учіння. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи: зб. наук. пр. Умань: Вид-во Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини*, 2022. Вип. 1(7). С.13–21. URL: <http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/261081>
3. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс учителя-словесника: монографія. Київ: Ленвіт. 338 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Кирилович О. Ф.

*старший викладач кафедри теорії
та методики початкової освіти*

*Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імена академіка Степана Дем'янчука»*

У сучасному світі відбувається швидкий розвиток технологій, що зумовлює зміни у способі життя молодого покоління. Запобігання захворюванням, фізична активність, психологічний комфорт та збалансоване харчування мають стати ключовими компонентами здорового способу життя. У цьому аспекті розуміння та впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес початкової школи набуває особливої уваги.

Дослідниця І. Усагова визначає поняття «здоров'язбережувальна технологія» як цілеспрямовану й валеологічно аргументовану систему педагогічних заходів, що мають на меті збереження, зміцнення й підвищення рівня здоров'я суб'єктів освітнього процесу, формування культури здорового та безпечного способу життя учнів, розвитку інтересу до активної рухової (фізкультурної) діяльності [2]. Використання